

Crítica

AICART, Francesc [et al.]; SAURI, M. Concepció [coord.]; SOLER, Santi [coord.]: Història del Baix Empordà. *Girona: Diputació de Girona, 2006. 917 p.*

ALCALDE, Gabriel; SAÑA, Maria [ed.]: Patrimoni arqueològic i espais d'interès natural. *Girona: Documenta Universitària, 2006. 110 p.*

ALEGRET, Joan L. [ed.]: Segones Jornades sobre la Comercialització del Peix Fresc. *Palamós/Girona: Ajuntament de Palamós/Universitat de Girona, 2006. 109 p.*

AMICH i RAURICH, Narcís M.: Les terres del nord-est de Catalunya a les fonts escrites d'època tardoantiga (segles IV-VII): Les seus episcopals de Girona i Empúries i el culte a Sant Feliu de Girona a l'antiguitat tardana. *Girona: Institut d'Estudis Gironins, 2006. 320 p.*

ARAGO, Narcís-Jordi; MORENO, Joan: Girona: Guia del visitant. *Barcelona: Àmbit, 2006. 143 p.*

ARBAT i SELLABONA, Maria Estrella: Les Preses. *Girona: Diputació de Girona/Caixa de Girona, 2006. 96 p.*

ARBO i BLANCH, Carlos: Lloret by Night. *Girona: CCG, 2006. 271 p.*

ARGERICH CABUS, Joan: Grecia y Roma: heroínas de la mitología. *Girona: CCG, 2006. 143 p.*

BADIA i ARDANUY, Josep-Joan: Señor de mis ecos. *Girona: l'autor, 2006. 79 p.*

BIELSA i MIALET, Pau: De Rerum Carmine: Formes de composició poètica a la Roma del segle primer. *Girona: Documenta Universitària, 2006. 97 p.*

BLANCH, Ramon: El ruc vermell. *Girona: Pal Verd. 351 p.*

BLECUA FALGUERAS, Beatriz [et al.]: Guia de suport per a pràctiques de fonètica. *Girona: Documenta Universitària, 2006. 71 p.*

BONET, Sergi: Biotecnología de la reproducción porcina. *Girona: Universitat de Girona, 2006. 306 p.*

BORRÀS, Maria Lluïsa [et al.]: Modest Cuixart: Cirurgia humana. *Girona: Museu d'Art de Girona, 2006. 101 p.*

Un navili a la seva època

DE LA FUENTE, Pablo
El Triunfante: tecnología y ciencia en la España de la Ilustración. Historia de un navío hundido en el golfo de Roses.

Museu Marítim de Barcelona, 2006.

Pablo de la Fuente és un historiador atípic. Llicenciat en història de l'art per la UNED, analitzà a la seva tesi doctoral la xarxa de fortificacions existents al golf de Roses durant els segles moderns, tesi que fou publicada per l'Ajuntament de Roses dins una remarcable col·lecció que veié la llum durant la segona meitat dels noranta i que, malauradament, desaparegué amb el canvi de segle. De la Fuente és autor d'un gran nombre de treballs sobre història militar d'Espanya durant l'època moderna i darrerament els seus estudis han derivat cap a l'anàlisi d'enfonsaments de vaixells durant aquests anys i el seu context històric. Un dels resultats d'aquesta línia de recerca és el llibre que aquí ressenyem, resultat de la primera edició de la Beca Joan Monjo i Pons, concedida pel Museu Marítim, el Port de Barcelona i el Col·legi Oficial d'Enginyers Navals i Oceànics.

El llibre comença pel final, amb l'enfonsament del *Triunfante* a la badia de Roses durant la Guerra Gran, una guerra en què Espanya actuava, a la pràctica, com a mera comparsa de les lluites entre

França i Anglaterra per imposar la seva llei dins l'*statu quo* europeu.

El llibre, com hem indicat, és la història d'un navili: la seva construcció, les característiques, les actuacions bèl·liques i el seu enfonsament. Tenim a les mans una excel·lent lliçó sobre la marina de guerra espanyola del set-cents. Però aquest navili en realitat és un fil conductor. El que l'autor vol explicar i analitzar, i el que converteix l'obra en més interessant del que hom podria esperar en un principi, és el seu context històric.

Gràcies al llibre, sabem dels difícils jocs d'aliances i enemistats que Espanya tingué amb França i Anglaterra durant el segle XVIII, condicionada per la seva inferioritat manifesta. També se'ns dona a conèixer la figura de Jorge Juan, home de confiança del marquès de la Ensenada, que es traslladà a Anglaterra per espionar els motius de la superioritat de la flota britànica, i tornant a Espanya intentà aplicar a la flota espanyola les tècniques apreses. La caiguda en desgràcia d'Ensenada suposà l'arraconament de Juan, i la modificació dels projectes que havia iniciat, simplement per una qüestió de diferències internes entre els ministres del rei. El treball també inclou l'anàlisi de les possibilitats del port del Ferrol i de les dificultats de subministrament de fusta

del Cantàbric per a les seves drassanes. D'aquesta manera, concloem que el treball de Pablo de la Fuente, agafant com a excusa la història d'un navili, té com a objectiu fer un retrat de la situació militar espanyola en el set-cents.

Els tractats d'Utrecht i Rastatt comportaren la fi de la presència espanyola a Europa. Els Borbons acabats d'arribar al tron eren conscients de la nova situació d'inferioritat respecte anglesos i francesos, que eren els que aleshores tallaven el bacallà i lluitaven per imposar els seus interessos arreu del continent.

L'enfonsament del *Triunfante* a Roses l'any 1795 simbolitza la decadència d'aquest Estat. Al cap de pocs anys, gent tan competent com Carles IV, Godoy i Ferran VII foren els que van regalar el país a Napoleó, i deixaren clar, per si quedava algun dubte, que Espanya havia anat a parar a la cua de les potències europees tradicionals.

Joaquim Alvarado i Costa

Una síntesi seriosa i divulgadora

COSTA, Lluís (director);
MAROTO, Julià (coordinador).
Història de Girona.
CCG Edicions.
Girona, 2006. 673 pàg.